

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060402

SLUTLIGT BESLUT
2025-01-13
Stockholm

Mål nr
ÖP 494-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2023-12-21 i mål nr P 1905-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

Arlandabanan Infrastructure AB, 556481-2385
Box 70378
107 24 Stockholm

Ombud: Advokat M.H.H. och C.H.
holmgrenhansson ADVOKATBYRÅ AB
Sveavägen 33
111 34 Stockholm

Motpart

1. Sigtuna kommun
195 85 Märsta

2. Swedavia AB, 556797-0818
Stockholm-Arlanda Airport
190 45 Stockholm-Arlanda

SAKEN

Avvisat överklagande

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2149094

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Arlandabanan Infrastructure AB (bolaget) har överklagat mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva beslutet och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Som grund för att bolaget har rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen har bolaget anfört i huvudsak samma skäl som i mark- och miljödomstolen.

Sigtuna kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut. Som grund för sin inställning har kommunen i allt väsentligt angett samma skäl som i mark- och miljödomstolen.

Swedavia AB har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut. Som grund för sin inställning har Swedavia AB vidhållit samma skäl som anfördes i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Som mark- och miljödomstolen konstaterat har bolaget före utgången av granskningstiden skriftligen framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Bolaget har därmed uppfyllt den grundläggande förutsättningen som gäller för att få överklaga en detaljplan. I övrigt gäller att sådana beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det gått henne eller honom emot. Frågan i målet är om antagandet av detaljplanen Sky City syd angår bolaget på ett sådant sätt att bolaget ska ha rätt att överklaga beslutet.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att bolaget inte endast på grund av järnvägsanläggningen Arlandabanans geografiska anknytning till fastigheten eller planområdet ska anses ha rätt att överklaga detaljplanen. Det har inte heller i målet framkommit att den antagna detaljplanen påverkar bolagets befintliga verksamhet på sådant sätt att klagorätt ska ges.

Bolaget har vidare gjort gällande att bolaget har klagorätt i egenskap av verksamhetsutövare av riksintresset Arlandabanan. Som mark- och miljödomstolen anfört kan inte enbart allmänna intressen i sig grunda klagorätt. Bolaget företräder inte heller riksintresset Arlandabanan utan det är länsstyrelsen och i detta fall även Trafikverket som har att bevaka riksintresset Arlandabanan och ansvara för ny järnvägsinfrastruktur. Bolaget har således inte heller klagorätt på denna grund.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer även i mark- och miljödomstolens bedömning att en potentiell framtida möjlighet till utbyggnad av Arlandabanan inte kan anses vara tillräckligt för att grunda klagorätt för bolaget. Bolaget äger inte någon mark för expansion av järnvägsanläggningen och har i övrigt ingen rätt att expandera anläggningen (jfr NJA 2015 s. 976). Sammanfattningsvis instämmer Mark- och miljööverdomstolen i mark- och miljödomstolens bedömning att bolaget inte har rätt att överklaga Sigtuna kommuns beslut att anta detaljplanen Sky City syd. Bolagets överklagande ska därför avslås och mark- och miljödomstolens beslut ska stå fast.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt, referent, Marianne Wikman Ahlberg och Caroline Hedvall Klostermark.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Freja Dalianis.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2023-12-21
meddelat i Nacka

PARTER

Klagande

Arlandabanan Infrastructure AB
Box 70378
107 24 Stockholm

Ombud: Advokaterna M.H.H. och C.H.
holmgrenhansson ADVOKATBYRÅ AB
Sveavägen 33
111 34 Stockholm

Motparter

1. Sigtuna kommun
195 85 Märsta

2. Swedavia AB
Stockholm Arlanda Airport
190 45 Stockholm-Arlanda

ÖVERKLAGAT BESLUT

Sigtuna kommuns beslut den 2 februari 2023, ärendenr KS/2017:486

SAKEN

Detaljplan för Sky City syd omfattande del av fastigheten A i Sigtuna kommun;
nu fråga om avvisning

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandet.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Sigtuna kommun antog den 2 februari 2023 detaljplan för Sky City syd omfattande del av fastigheten A. Syftet med planen är att pröva förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av flygplatsstaden i anslutning till Sky City, som utgör det terminalnära området vid Arlanda flygplats. Detaljplanen möjliggör för handel, kontor, hotell, parkeringshus och annan service för resenärer och flygplatsens personal.

Arlandabanan Infrastructure AB (AIAB) har överklagat beslutet att anta detaljplanen.

YRKANDEN M.M.

AIAB har *i första hand* yrkat att en bestämmelse u₂ ska läggas till i detaljplanen enligt lydelsen nedan, och *i andra hand* att detaljplanen ska upphävas i sin helhet.

u₂ Byggnader och anläggningar får inte uppföras eller andra åtgärder vidtas på sådant sätt att försörjningstunnlars funktion och fortbestånd äventyras. Motsvarande bestämmelse gäller även för såväl befintliga som framtida järnvägstunnlar. Riskanalys med förslag på åtgärder och kontrollplan ska utföras och godkännas av flygplatsägaren eller innehavaren av järnvägsanläggningen innan bygglov kan beviljas och åtgärd påbörjas.

Bestämmelsen ska avse området som ligger i direkt anslutning till detaljplanen för Arlandabanan och så långt in på detaljplaneområdet för den nya detaljplanen som krävs för att skydda riksintresset nu och i framtiden.

AIAB har i fråga om sin rätt att klaga på den antagna detaljplanen anfört i huvudsak följande.

Bolaget äger den fysiska järnvägsanläggningen Arlandabanan. Inom flygplatsen är järnvägsanläggningen belägen inom fastigheten A på mark som är upplåten med servitut och nyttjanderätt för järnvägsanläggningen till förmån för bolaget och dess fastighet B. Järnvägen är inte en del av det statliga järnvägsnätet utan utgör en privat järnväg som ägs av bolaget. Trafikverket utövar inte sin roll som fastighetsägare för dessa fastigheter, utan dessa rättigheter är upplåtna till Arlandabanan. Vidare har skyddet för järnvägsanläggningen inom Arlanda flygplats reglerats i en detaljplan från 1996. Denna detaljplan innehåller bl.a. en noggrann reglering av vilka bygglaster som får belasta

järnvägstunnlarna och dess skyddsområden. Även framtida utbyggnader måste bevakas och skyddas.

Syftet med anläggandet av Arlandabanan var – och är fortfarande – att försörja flygplatsen och Sigtuna kommun med järnvägstrafik. Dessutom var anläggandet av järnvägen till Arlanda en förutsättning för att flygplatsen skulle få uppföra en ytterligare tredje bana. Det är därmed självklart att AIAB, i egenskap av anläggningsägare och sakägare, bevakar beslut som kan få en påverkan på riksintresset Arlandabanan även i framtiden.

Vid en prövning av om en åtgärd kan försvåra utnyttjandet av riksintresset Arlandabanan har det ingen betydelse om åtgärden vidtas inom järnvägsområdet eller inom ett influensområde. Inte heller har det någon betydelse om det rör sig om en eventuell framtida åtgärd eller en faktisk åtgärd. Det är anläggningens funktion i transportsystemet som är avgörande vid bedömningen av om användningen försvåras. Arlandabanan är en sådan anläggning som kräver ett skydds- och säkerhetsområde enligt plan- och bygglagen. Trafikverket och bolaget är överens om att ett alternativ benämnt UA2 för en utbyggnad av Arlandabanan till fyra spår ska bevakas och hävdas i den kommunala planeringen. Ett slutligt beslut avseende spårkorridoren har inte fattats, men det är av stor vikt att en exploatering av området inte hindrar möjligheterna till att utöka kapaciteten med flera parallella järnvägsspår på Arlandabanan. Detta gäller även om U2 inte har utretts slutligt inom flygplatsområdet. Vidare pågår ett arbete med att bygga ut Ostkustbanan till fyra spår mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholm. Inom detta arbete utreds också frågan om anslutning till Arlandabanan och flygplatsen med en utökning till fyra spår. Arlandabanans funktion kan komma att skadas om ny bebyggelse lokaliseras i nära anslutning till den, vilket då innebär en skada på järnvägsanläggningen som riksintresse. I detaljplanen saknas närmare redogörelse för hur Arlandabanan som riksintresse ska skyddas så att framtida utbyggnadsmöjligheter av järnvägsanläggningen kan säkras. Bolaget är den part som företräder riksintresset Arlandabanan och har som sådan rätt att överklaga planen.

Mark- och miljööverdomstolen har i beslut den 2 september 2022 i mål P 13814-21 uttalat att det inte finns skäl att ifrågasätta bolagets påstående om att man är berörd av ärenden enligt plan- och bygglagen som rör åtgärder som kan påverka bolagets verksamhet.

Bolaget har sammanfattningsvis rätt att överklaga beslutet om detaljplanen eftersom

- 1) bolaget äger järnvägsanläggningen Arlandabanan,
- 2) järnvägsanläggningen är belägen inom fastigheten A på mark som är upplåten med servitut och nyttjanderätt för järnvägsanläggningen till förmån för bolaget och dess fastighet B,
- 3) detaljplaneförslaget gränsar direkt till järnvägsanläggningen,
- 4) Arlandabanan är ett sådant riksintresse som ska skyddas mot åtgärder som kan skada dess funktion i framtiden enligt bestämmelserna i 3 kap. 8 § miljöbalken,
- 5) MÖD har konstaterat att bolaget är berörd sakägare i mål och ärenden som rör Arlandabanan,
- 6) detaljplanen endast reglerar Swedavias kommersiella intressen och inte riksintresset Arlanda flygplats, samt
- 7) detaljplaneförslaget har gått bolaget emot då det inte säkerställer Arlandabanans framtida utbyggnadsmöjligheter.

Sigtuna kommun (kommunen) har yrkat att överklagandet ska avslås. Kommunen har inte medgett att planhandlingarna ändras. Därutöver har kommunen anfört bl.a. följande. Länsstyrelsen och Trafikverket, som båda har att bevaka riksintressen för kommunikationer, har inte överklagat beslutet att anta planen. Kommunen har till stöd för sin talan bl.a. hänvisat till Swedavias yttrande samt Tekniskt PM Arlanda Sky City syd, där bl.a. följande anges.

I planprogrammet finns förslag på egenskapsbestämmelse U₁. Enligt denna ska riskanalys med förslag på åtgärder samt en kontrollplan utföras för att säkerställa att försörjningstunnelns funktion och fortbestånd inte äventyras. Villkorsskrivningen har kritiserats av både Trafikverket och AIAB för att inte ha tagit hänsyn till riksintresse för befintliga eller framtida spårtunnlar. Skälet för det är att både skyddsområde och riskområde för Arlandabanan är belägna *utanför* detaljplanegränsen. För närvarande finns inget förslag på ytterligare tågtunnelspår i anslutning till Sky City syd att ta hänsyn till. Enligt utbyggnadsplan för Arlandabanan utreds nya spår enligt etapp 3 där nya spår ansluter till befintliga spår söderifrån. Anslutningen påverkar inte avståndet från spårtunnel Arlanda Express om ca 65 meter och faller väl utom befintligt riskområde för Arlandabanan.

Swedavia AB (Swedavia) har *i första hand* yrkat att överklagandet ska avvisas och *i andra hand* att det ska avslås. I fråga om AIAB har klagorätt vad gäller den antagna detaljplanen har Swedavia anfört bl.a. följande.

AIAB äger den befintliga järnvägsanläggningen Arlandabanan. Vilken roll som bolaget eventuellt kommer ha vid en utbyggnad av spårsystemen vid och runt flygplatsen vet ingen i dag. Bolaget äger inte någon mark för expansion av järnvägsanläggningen och har i övrigt ingen rätt att expandera anläggningen. Bolaget har ett berättigat intresse av att säkra skyddet för sin anläggning och är sakägare i det fall anläggningen påverkas. Bolaget är dock inte utsedd att ansvara för skyddet för eventuellt kommande utbyggnader av järnvägsanläggningar. Ansvaret för planeringen av ny järnvägsinfrastruktur och bevakning av riksintressen för sådan infrastruktur ligger hos Trafikverket och länsstyrelserna.

Bolaget saknar således berättigat intresse vad gäller planer för eventuell utbyggnad av spårsystemet i anslutning till flygplatsen och kan inte anses utgöra sakägare gällande kommande utbyggnader av spårområdet. Bolaget påstår felaktigt att den sedan tidigare befintliga järnvägsplanen för järnvägsanläggningen gränsar direkt till den överklagade planen. Det är ett avstånd på över 50 meter mellan järnvägsplanen och den nu antagna detaljplanen. Det är inte heller korrekt att det finns ett säkerhetskrav om 50 meter från befintliga tunnlar. Däremot finns det ett så kallat riskområde inom vilket särskild utredning krävs om åtgärder ska vidtas. Den antagna detaljplanen berör dock varken befintliga tunnlar där bolagets tåg går eller riskområdet för tunnlarna.

Trafikverket har på domstolens begäran yttrat sig, men inte om frågan om AIAB ska anses ha klagorätt. Trafikverket har i huvudsak fört fram att detaljplanen med nuvarande utformning riskerar att påtagligt försvåra utbyggnaden av Arlandabanan med tillkommande tunnelrör. Trafikverket kan i dagsläget inte säga att planens möjligheter till källarvåningar kommer att påverka banans utveckling, men däremot att det finns en risk för det. Trafikverket ställer sig bakom bolagets förstahandsyrkande om ny planbestämmelse u2.

SKÄL FÖR BESLUTET

Rättsliga utgångspunkter för frågan om klagorätt

Den första fråga mark- och miljödomstolen ska ta ställning till är om Arlandabanan Infrastructure AB har rätt att överklaga den nu antagna detaljplanen. Frågan om klagorätt tangerar i viss mån frågan om sakens prövning enligt vad som utvecklas nedan.

Rätten att överklaga ett beslut om att anta en detaljplan är inte obegränsad. Vem som har rätt att överklaga regleras i 13 kap. 8 och 11 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som hänvisar till 42 § förvaltningslagen (2017:900). En av förutsättningarna är att den som överklagar före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda, vilket AIAB har gjort. I övrigt gäller att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Enbart allmänna intressen kan inte *i sig* grunda klagorätt (jfr. Regeringsrättens avgörande RÅ 1994 ref. 39). Den som har klagorätt på annan grund kan dock även åberopa allmänna intressen (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2014:13, "Seminarier").

Fastighetsägare eller annan innehavare av särskild rätt inom planområdet har enligt fast praxis klagorätt. Detsamma gäller vanligtvis om fastigheten gränsar direkt till området eller om det bara är en gata eller väg som skiljer fastigheten från detaljplanens gräns, dvs. fastighet i "nära grannskap". I första hand är det alltså fastighetens geografiska anknytning till planområdet som är avgörande för klagorätten. Rätten att överklaga måste dock ytterst bedömas mot bakgrund av de allmänna förvaltningsrättsliga principer som 42 § förvaltningslagen vilar på.

Dessa principer för klagorätt förutsätter att beslutet påverkar klagandens rättsliga ställning eller på annat sätt rör ett intresse som denne har och som har erkänts av rättsordningen. Det kan t.ex. vara fråga om att den beslutande myndigheten ska ta hänsyn till intresset vid sin materiella prövning av ärendet. I vissa fall har även den som har ett beaktansvärt intresse i saken fått överklaga beslut. Avgörande för rätten att överklaga är med andra ord den *effekt*

som beslutet får för klaganden. Det har även uttryckts som att den som klagat företräder ett intresse i saken som är möjligt att beakta vid sakens prövning. Se Högsta domstolens avgöranden NJA 2015 s. 976 ”Detaljplanen för Läraren 1” och NJA 2017 s. 421 ”Vägen till Sandviken” samt Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden HFD 2013 ref. 74 och HFD 2014 ref. 8 med hänvisade avgöranden.

Mark- och miljödomstolens bedömning av AIAB:s klagorätt

AIAB äger inte någon fastighet inom eller i direkt anslutning till planområdet. Bolaget äger dock järnvägsanläggningen Arlandabanan som ligger inom den större fastigheten där planområdet är beläget, dvs. A. Bolaget har där mark upplåten med servitut till förmån för Arlandabanans 3D-fastighet B samt ett nyttjanderättsavtal med Swedavia.

Fråga är därmed om AIAB har klagorätt på grund av servitut inom planfastigheten. Planområdet för den antagna detaljplanen ligger dock cirka 65 meter från befintlig spårtunnel och uppfyller säkerhetskravet om 50 meter från tunnel. Med hänsyn till detta anser domstolen att bolaget inte endast med hänsyn till sin geografiska anknytning till fastigheten ska anses ha rätt att överklaga den antagna planen.

Frågan som domstolen härfter ska ta ställning till är om AIAB:s intressen i övrigt berörs på ett sådant konkret sätt att bolaget ska anses ha klagorätt. Den *effekt* planen får för bolaget är avgörande för den bedömningen – och huruvida bolaget företräder ett intresse som är möjligt att beakta vid sakens prövning – enligt vad som redovisats ovan.

Det skäl för upphävande, alternativt ändring, av detaljplanen AIAB har yrkat i sak gäller en kompletterande bestämmelse till skydd för befintliga och framtida järnvägstunnlar. Bestämmelsen ska enligt bolaget avse området som ligger i direkt anslutning till detaljplanen för Arlandabanan och så långt in på detaljplaneområdet för den nya detaljplanen som krävs för att skydda riksintresset nu och i framtiden. Domstolen kan konstatera att det inte har framkommit eller gjorts gällande av bolaget att den verksamhet

som bolaget bedriver i dag kommer att påverkas av genomförandet av den antagna planen. Därtill noteras att den antagna detaljplanen inte direkt ansluter till befintlig detaljplan för järnvägstunnel.

AIAB har åberopat Mark- och miljööverdomstolens beslut den 2 september 2022 i mål nr P 13814-21 till stöd för att bolaget ska anses berört. Målet gällde återställande av försutten tid för bolaget i fråga om ett bygglov för bl.a. en hotellbyggnad. Bygglov hade medgetts i nära anslutning till spårfastigheten för Arlandabanan, där den går ovan mark. Bygglovsfastigheten och järnvägsspåren/järnvägsfastigheten var direkt angränsande varandra. Mark- och miljööverdomstolen uttalade i beslutet att det saknades anledning att ifrågasätta AIAB:s påstående att bygglovet kunde påverka bolagets verksamhet på fastigheten. Enligt beslutet ansågs bolaget därför berört på ett sådant sätt att det borde finnas möjlighet för bolaget att tillvarata sina intressen i samband med bygglovsprövningen.

Till skillnad från det ovan redogjorda beslutet drivs Arlandabanan i detta fall under mark. Domstolen anser att det i aktuellt mål inte har framkommit omständigheter som talar för att detaljplanen kan påverka Arlandabanans eller bolagets befintliga verksamhet på ett sådant sätt att bolaget av den anledningen är särskilt berört av planbeslutet. Det har inte heller gjorts gällande att några störningar eller inskränkningar av betydelse för befintlig anläggning uppkommer.

De skäl för klagorätt som AIAB har fört fram hänför sig till bolagets verksamhet såsom verksamhetsutövare av ett riksintresse och den påverkan den antagna planen kan ha på möjligheterna att utöka riksintresseområdet genom utbyggnad av ytterligare spår.

Högsta domstolen har i avgörandet NJA 2015 s. 976 bedömt att en detaljplan för utbyggnad av ett hotell kunde leda till betydande tillkommande ekonomisk belastning för det förväntade utnyttjandet av LKAB:s rättigheter enligt minerallagen. Domstolen beaktade särskilt att det fanns en allmän förväntan om att gruvdriften inom en relativt nära framtid skulle komma att omfatta i stort sett hela dåvarande Kiruna stad och att bebyggelse därför

skulle behöva rivras eller flyttas. Vidare att det inte var aktuellt att någon annan än LKAB skulle bedriva verksamheten.

Det har i målet inte framkommit att AIAB har några särskilda rättigheter när det gäller en eventuell framtida utbyggnad av järnvägen. En potentiell framtida möjlighet till utbyggnad av Arlandabanan kan inte anses vara tillräckligt för att grunda en klagorätt. Bolaget har alltså inget sådant intresse som kan beaktas vid prövning av själva saken. Detta vinner ytterligare stöd bl.a. av den omständigheten att den ändring bolaget yrkar innebär en planbestämmelse som sträcker sig utanför själva planområdesgränsen.

AIAB har vidare framfört att bolaget är den part som företräder det allmänna riksintresset Arlandabanan och har som sådan rätt att överklaga planen. Som redogjorts för ovan kan dock enbart allmänna intressen inte *i sig* grunda klagorätt.

Länsstyrelsen, som är den part som i första hand ska bevaka att allmänna intressen – bl.a. riksintresset för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken – tillgodoses i samband med antagandet av detaljplaner, har beslutat att inte pröva antagandebeslutet, se 11 kap. 10 och 11 §§ PBL (se också länsstyrelsens ansvar för att särskilt verka för att riksintressena tillgodoses i enskilda prövningar enligt 3 § lagen [1998:896] om hushållning med mark- och vattenområden). Inte heller Trafikverket har överklagat beslutet om att anta planen.

Sammanfattningsvis bedömer mark- och miljödomstolen att AIAB inte kan anses ha rätt att överklaga Sigtuna kommuns beslut att anta aktuell detaljplan. Bolagets överklagande ska därför avvisas, dvs. domstolen tar inte ställning till det i sak.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-11)

Överklagande senast den 11 januari 2024.

Erika Ekman

Ylva Kvist Trelje

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Karlsson.

Hur man överklagar

MMD-11

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från beslutets datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i beslutet.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningsstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.